

Asia C-389/23

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

27.6.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Amtsgericht Wedding (Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

19.5.2023

Hakija:

Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH

Vastaaja:

Oranzherii Gimel II EOOD

Välipäätös

Asiassa

Bulgarfrukt – Fruchthandels GmbH, [– –] 81373 München

– hakijana –

[– –]

vastaan

Oranzherii Gimel II EOOD, [– –] 1839 Sofia, Bulgaria

– vastaajana –

[– –]

Amtsgericht Wedding [– –] on 19.5.2023 päättänyt seuraavaa:

I.

Asian käsittelyä lykätään.

II.

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraavat unionin oikeuden tulkintaa koskevat ennakkoratkaisukysymykset:

1. Onko oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (”asiakirjojen tiedoksianto”) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1393/2007 ja eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta 12.12.2006 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1896/2006 tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, että tuomioistuimen on muutoksenhaun yhteydessä todettava eurooppalainen maksamismääräys mitättömäksi, jos sitä ei ole annettu lainkaan tai pätevästi tiedoksi vastaajalle?
2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi: Onko edellä mainittuja asetuksia tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, että eurooppalaisen maksamismääräyksen täytäntöönpano on evättävä, jos maksamismääräystä ei ole annettu lainkaan tai pätevästi tiedoksi vastaajalle?
3. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi: Onko asetusta N:o 1896/2006 tulkittava siten, että vastaaja, joka on tietoinen eurooppalaisen maksamismääräyksen antamisesta mutta jolle maksamismääräystä ei ole annettu vielä tai pätevästi tiedoksi, ei voi vielä vastustaa kyseistä määräystä tehokkaasti?

Perustelut

I.

Saksaan sijoittautuneen hakijan tekemän hakemuksen perusteella Amtsgericht Wedding – eurooppalaisen maksamismääräyksen antamiseen toimivaltainen saksalainen tuomioistuin – antoi 24.4.2020 [asiakirja-aineiston mukaan oikeastaan 4.1.2019] asetuksen N:o 1896/2006 nojalla eurooppalaisen maksamismääräyksen Bulgariaan sijoittautuneelle vastaajalle. Bulgarian viranomaiset huolehtivat sen tiedoksiannosta asetuksen N:o 1393/2007 mukaisesti. Bulgarianlainen vastaanottava viranomainen antoi myöhemmin todistuksen, jonka mukaan tiedoksianto tapahtui 26.7.2019. Asetuksen N:o 1393/2007 10 artiklan 1 kohdan mukaisesta todistuksesta ei kuitenkaan käynyt ilmi, että tiedoksianto olisi suoritettu henkilökohtaisesti tai sähköisesti, että määräys olisi toimitettu vastaajan postilaatikkoon tai että se olisi toimitettu jossain muussa muodossa. Lomakkeen 12.2.1.3 kohdassa pikemminkin todettiin, että tiedoksianto tehtiin muulla tavoin. Sitä koskevat tarkemmat tiedot olivat bulgarian kielellä, ja niissä todettiin vapaasti käännettynä seuraavaa: ”GPK:n (Bulgarian oikeudenkäyntimenettelyä koskeva

laki) 50 §:n 2 momentti: Henkilö on muuttanut pois osoitteesta, eikä hänen uutta osoitettaan ole merkitty rekisteriin. Päätökset – – katsotaan annetun tiedoksi lainmukaisesti.” Eurooppalaisen maksamismääräyksen antamiseen toimivaltainen tuomioistuin oletti, että tiedoksianto on tehty pätevästi, ja ilmoitti 24.4.2020 asetuksen N:o 1896/2006 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti, että määräys on täytäntöönpanokelpoinen.

Vastaaja vastusti maksamismääräystä 1.3.2021 päivätyllä faksilla ja esitti toissijaisesti hakemuksen muutoksenhakuajan umpeenkulumisen aiheuttamista seuraamuksista vapauttamiseksi. Se vetosi tässä yhteydessä sisällöllisesti hakemukseen liitettyyn valahtoiseen vakuutukseen, jonka mukaan se oli saanut tiedon eurooppalaisesta maksamismääräyksestä ensimmäisen kerran täytäntöönpanotoimenpiteiden yhteydessä 24.2.2021. Kyseinen tuomioistuin viittasi päteviin oikeussuojakeinoihin, minkä jälkeen vastaaja selvensi 25.3.2021 päivätyssä kirjelmässään käyttävänsä ZPO:n 1092a §:n mukaista tiedoksiantoa koskevaa muutoksenhakekeinoa.

II.

Vastaaja väittää käsiteltävässä asiassa, ettei eurooppalaista maksamismääräystä ole annettu sille tiedoksi.

Asetuksen N:o 1896/2006 20 artiklan mukainen uudelleen tutkimista koskeva pyyntö edellyttää kaikissa vaihtoehdoissa, että maksamismääräys on annettu tiedoksi pätevästi, kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdan mukainen vastineen lähettämisen määräaika on alkanut kuluu ja että vastinetta ei ole lähetetty määräajassa. Unionin tuomioistuin katsoi 4.9.2014 antamassaan tuomiossa *eco cosmetics* ja *Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 ja C-120/13, joissa nyt asiaa käsittelevä tuomioistuin oli esittänyt ennakkoratkaisupyynnöt, että asetuksen N:o 1896/2006 20 artiklan mukaista eurooppalaisen maksamismääräyksen uudelleen tutkimista ei sovelleta analogisesti, kun ilmenee, ettei maksamismääräystä ole annettu tiedoksi kyseisen asetuksen 13–15 artiklassa vahvistettujen vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Unionin tuomioistuin myös totesi, että jos tällainen sääntöjenvastaisuus tulee ilmi vasta eurooppalaisen maksamismääräyksen täytäntöönpanokelpoiseksi toteamisen jälkeen, vastaajalla on oltava mahdollisuus vedota kyseiseen sääntöjenvastaisuuteen, jonka on johdettava kyseisen täytäntöönpanokelpoiseksi toteamisen pätemättömyyteen, jos se näytetään toteen asianmukaisesti. Ellei unionin oikeudessa säädetä tähän liittyvästä muutoksenhakekeinosta, tämä muutoksenhaku on taattava kansallisissa säännöksissä.

[– –] [aiempaa oikeustilaa, joka ei ole merkityksellinen käsiteltävän asian kannalta, koskevia toteamuksia]

Saksan lainsäätäjät on myöhemmin ottanut ZPO:n 1092a §:llä käyttöön erityistä muutoksenhakekeinoa koskevan kansallisen sääntelyn. Sen sanamuoto on seuraava:

”Muutoksenhakukeino, jos eurooppalaista maksamismääräystä ei ole annettu tiedoksi tai annettu tiedoksi asianmukaisesti

(1) 1 Vastaaja voi hakea eurooppalaisen maksamismääräyksen kumoamista, jos eurooppalaista maksamismääräystä

1. ei annettu sille tiedoksi tai

2. ei annettu tiedoksi asetuksen (EY) N:o 1896/2006 13–15 artiklassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

2 Hakemus on tehtävä kuukauden kuluessa siitä ajankohdasta, jona vastaaja on saanut tai olisi voinut saada tiedon eurooppalaisen maksamismääräyksen antamisesta tai tiedoksiannon laiminlyönnistä. 3 Jos tuomioistuin hyväksyy hakemuksen jostakin ensimmäisessä virkkeessä mainituista syistä, eurooppalainen maksamismääräys todetaan mitättömäksi.

(2) 1 Jos tuomioistuin on 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaisen hakemuksen jättämisajankohtana jo julistanut eurooppalaisen maksamismääräyksen asetuksen (EY) N:o 1896/2006 18 artiklan mukaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi ja hyväksyy nyt hakemuksen, se epää maksamismääräyksen täytäntöönpanon. Edellä 1 momentin kolmatta virkettä sovelletaan vastaavasti.

(3) 1 Asia ratkaistaan määräyksellä. 2 Määräykseen ei voida hakea muutosta. 3 1092 §:n 2–4 momenttia sovelletaan vastaavasti.”

III.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys:

- 1 Asiaa käsittelevän tuomioistuimen näkemyksen mukaan eurooppalaista maksamismääräystä ei ole annettu tiedoksi pätevästi. Bulgarianlainen vastaanottava viranomais on tosin tiedoksiantoa koskevassa todistuksessa lähtenyt siitä, että tiedoksianto oli pätevä; todistuksen sisältämien tietojen käännökseen perusteella tiedoksiantoa ei kuitenkaan tehty unionin oikeuden mukaan pätevästi. Vastaanottava viranomais on pikemminkin todennut, että vastaaja on muuttanut pois ilmoittamastaan osoitteesta, ja lähtenyt pelkästään kaupparekisterissä edelleen olevien tietojen perusteella siitä, että tiedoksianto katsotaan kuitenkin tehdyn. Vastaanottava viranomais on siten yksinomaan (ilmeisesti) Bulgarian kansallisesta oikeudesta johtuvan oikeudellisen fiktion perusteella katsonut, että tiedoksianto on tehty. Pätevän tiedoksiannon tiukempia vähimmäisedellytyksiä, sellaisina kuin ne ilmenevät asetuksen N:o 1896/2006 12 artiklan 5 kohdasta ja 13–15 artiklasta, ei siten ole ilmeisestikään noudatettu; niissä ei säädetä, toisin kuin mahdollisesti Bulgarian oikeudessa, tiedoksiantoa koskevasta fiktiosta, joka perustuu ainoastaan kaupparekisterissä oleviin tietoihin.

- 2 Ensinnäkin asiaa käsittelevä tuomioistuin huomauttaa pitävänsä ZPO:n 1092a §:n sääntelyä lähtökohtaisesti unionin oikeuden kannalta arveluttavana myös siksi, että muutoksenhakukeinon käyttämiselle on asetettu määräaika ja määräajan kuluminen on sidottu ajankohtaan, jona vastaaja on pelkästään saanut tiedon maksamismääräyksen antamisesta tai sen tiedoksiannon laiminlyönnistä ilman, että maksamismääräyksen täytyy olla myöhemmin vastaajan hallussa tai vastaajan on tiedettävä, mihin tuomioistuimeen tai millä asian numerolla se voi vastustaa sitä. Määräaika kuluu myös siinä tapauksessa, että vastaaja olisi voinut saada tiedon maksamismääräyksen antamisesta tai sen tiedoksiannon laiminlyömisestä, siis silloin, kun sen olisi pitänyt olla tietoinen maksamismääräyksen olemassaolosta.

Asiaa käsittelevä tuomioistuin ei kuitenkaan voi käsitellä tätä seikkaa nyt kyseessä olevassa ennakkoratkaisukysymyksessä, sillä se ei ole merkityksellinen asian ratkaisemisen kannalta. Vastaaja on esittänyt uskottavasti saaneensa tiedon maksamismääräyksestä ensimmäisen kerran 24.2.2021. ZPO:n 1092a §:n mukaisesti muutoksenhakukeinoksi oli tulkittava jo sen 1.3.2021 päivätty kirjelmä (vastine ja ”uudelleen tutkimista koskeva pyyntö”) eikä vasta sen 25.3.2021 päivätty kirjelmä, jolla se on käyttänyt nimenomaisesti ZPO:n 1092a §:n mukaista muutoksenhakukeinota. Vastaaja vetosi nimittäin perusteluissaan sisällöllisesti yksinomaan siihen, ettei tiedoksiantoa ollut tehty. Sen 1.3.2021 päivätty kirjelmä oli jätetty ZPO:n 1092a §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaisessa määräajassa, joten kysymys siitä, onko mainittua säännöstä jätettävä soveltamatta myös määräaikaan koskevan sääntelyn vuoksi, ei voi olla merkityksellinen asian ratkaisemisen kannalta.

- 3 Sen ratkaisemisen kannalta merkityksellinen on kuitenkin kysymys siitä, millainen oikeudellinen seuraus tällä on tuomioistuimen mukaan.

Unionin tuomioistuin on tuomiossaan *eco cosmetics* ja *Raiffeisenbank St. Georgen* todennut, että kansallisesta muutoksenhakukeinosta, jossa vastaaja väittää menestyksellisesti, ettei eurooppalaista maksamismääräystä annettu sille tiedoksi tai pätevästi tiedoksi, seuraa, että tällaisen maksamismääräyksen täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen on katsottava pätemättömäksi. Asiaa käsittelevä tuomioistuin ymmärtää tämän tosin ainoastaan vähimmäisedellytykseksi, joka ei yleisesti sulje pois poikkeavaa kansallista sääntelyä. Se on kuitenkin epävarma siitä, voiko myöhemmin käyttöön otettu, unionin tuomioistuimen ratkaisuun nähden selvästi tiukempi Saksan sääntely olla kestävä. ZPO:n 1092a §:n 1 momentin kolmannen virkkeen mukaan tuomioistuimen on todettava vastaajan pyynnöstä eurooppalainen maksamismääräys, jos sitä ei annettu tiedoksi lainkaan tai pätevästi, mitättömäksi.

a. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen näkemyksen mukaan ZPO:n 1092a §:n 1 momentti on asetuksen N:o 1896/2006 säännösten ja erityisesti sen 16 ja 17 artiklan vastainen. ZPO:n 1092a §:n 1 momentti koskee tapausta, jossa eurooppalaista maksamismääräystä ei ole vielä annettu tiedoksi tai sitä ei annettu tiedoksi pätevästi, siis tilannetta, jossa vastustamisen määräaika ei ole vielä

alkanut kulu. Oikeussuojan tarvetta sellaisen erityisen muutoksenhakukeinon käyttöönottoon ei kaiketi ole yleisesti olemassa, jolla vastaaja voi vastustaa eurooppalaista maksamismääräystä, jos vastustamisen määräaika ei ole ylipäättään vielä alkanut kuluu vastaajan vahingoksi. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen näkemyksen mukaan tämä on ristiriidassa asetuksen N:o 1896/2006 säännösten kanssa. Niissä nimittäin säädetään eurooppalaista maksamismääräystä koskevana muutoksenhakukeinona ainoastaan 16 artiklan mukaisesta vastineesta, jonka antamisesta taas seuraa 17 artiklan mukaan, että menettely jatkuu määräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisissa tuomioistuimissa. ZPO:n 1092a §:n 1 momentissa sitä vastoin säädetään, että vastaaja voi jo ajallisesti paljon aikaisemmassa vaiheessa käyttää vastineen sijasta toista muutoksenhakukeinoa, jolla vastaaja voi lisäksi saada aikaan sen, että eurooppalainen maksamismääräys todetaan kokonaisuudessaan mitättömäksi. Vastaajalla on siten mahdollisuus estää kokonaisuudessaan 17 artiklassa säädetty riita-asian käsittely tuomioistuimessa. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo näin ollen, että tällä sääntelyllä rikotaan unionin oikeuden ensisijaisuutta.

b. Asiaa käsittelevällä tuomioistuimella on epäilyjä ZPO:n 1092a §:n 1 momenttiin sisältyvästä sääntelystä myös siksi, että se, todetaanko eurooppalainen maksamismääräys mitättömäksi vai, kuten asetuksen N:o 1896/2006 17 artiklassa säädetään, jatkuuko menettely, on viime kädessä sattumanvaraista: Jos eurooppalaisen maksamismääräyksen antamiseen toimivaltainen tuomioistuin toteaa itse, ettei eurooppalaista maksamismääräystä ole vielä annettu tiedoksi tai sitä ei annettu tiedoksi pätevästi, se huolehtii (tietysti) itse uuden tiedoksiannon tekemisestä, millä voi sitten olla muita kyseisen asetuksen 16 ja 17 artiklan mukaisia oikeudellisia seurauksia tai mikä voi myös siinä tapauksessa, ettei vastinetta anneta, johtaa lainvoimaiseen maksamismääräykseen. Jos vastaaja sitä vastoin saa tällaisessa tilanteessa pelkästään sattumalta (esimerkiksi, koska tiedoksianto tehtiin väärälle vastaanottajalle, joka kertoo siitä vastaajalle, tai tiedoksiannosta puuttuu vaadittava käänös) tietää eurooppalaisen maksamismääräyksen antamisesta ja käyttää ZPO:n 1092a §:n mukaista muutoksenhakukeinoa, tuomioistuimen olisi kumottava maksamismääräys sinänsä kokonaisuudessaan, ja menettely päättyisi lopullisesti vastaajan hyväksi. Jos on kuitenkin ainoastaan sattuman varassa, havaitseeko tuomioistuin tiedoksiannon laiminlyönnin itse, todetaanko maksamismääräys tämän jälkeen mitättömäksi vai jatkuuko menettely myöhemmin, tämä merkitsee asiaa käsittelevän tuomioistuimen käsityksen mukaan oikeudellisiin seurauksiin liittyvää erilaista kohtelua, johon ei ole asiallisia syitä.

c. Asetuksen N:o 1896/2006 tarkoituksena on sen johdanto-osan yhdeksännen perustelukappaleen mukaan yksinkertaistaa ja nopeuttaa mahdollisuutta esittää ja selvittää yksityisoikeudellisia vaateita rajat ylittävästi. Saman asetuksen johdanto-osan ensimmäisen ja toisen perustelukappaleen mukaan näin on tarkoitus turvata sisämarkkinoiden moitteeton toiminta poistamalla riita-asia- oikeudenkäyntien moitteettoman sujumisen esteitä. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin näkee myös aiheita huoleen siitä, että ZPO:n 1092a §:n mukainen muutoksenhakukeino

voi olla esteenä myös asetuksen käytännön tehokkuudelle näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Jos velkojan on nimittäin valittava, esittääkö se vaateensa tavanomaisessa kannemenettelyssä vai eurooppalaisen maksamismääräyksen avulla, ZPO:n 1092a §:n voimassa ollessa sen on myös otettava huomioon riski siitä, että maksamismääräys voidaan todeta pätemättömäksi jo lopullisesti myös silloin, kun sitä ei ole pantu vielä kertaakaan täytäntöön vastaajaan nähden siten, että se tuottaa oikeusvaikutuksia. Tästä seuraisi paitsi, että hakijan maksettavaksi tulevat eurooppalaiseen maksamismääräysmenettelyyn liittyvät kulut, myös se, että sen on esitettävä vaateensa uudessa menettelyssä ja hyväksyttävä siihen liittyvä mahdollisesti huomattava ajallinen viivästys. Tapauksen mukaan hakijan voi siinä tapauksessa olla jopa mahdotonta panna vaateitaan täytäntöön, jos vaatteet ovat nimittäin jo vanhentuneet uuden menettelyn aloittamisajankohtana. ZPO:n 1092a §:n sääntely johtaa näin ollen mahdollisesti siihen, että mahdollisuutta esittää vaade eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä käytetään vain harvoin.

d. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että myös unionin tuomioistuimen tähänastinen oikeuskäytäntö vahvistaa sen ZPO:n 1092a §:ään liittyvät epäilyt. Unionin tuomioistuin on 2.3.2017 antamassaan tuomiossa Henderson (C-354/15) katsonut, että asetuksen N:o 1393/2007 liitteessä II tarkoitetun vakiolomakkeen puuttuminen ei johda koko siihenastisen tiedoksiannon pätemättömyyteen, vaan siitä voi pelkästään seurata, että tuomioistuimen on tehtävä tiedoksianto jälkikäteen puuttuvilta osin. Unionin tuomioistuin totesi 6.9.2018 antamassaan tuomiossa Catlin Europe SE (C-21/17), että tätä periaatetta sovelletaan myös eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä tehtäviin tiedoksiantoihin. Jos tiedoksianto ei ole kokonaisuudessaan pätemätön sen toteuttamiseen liittyvien ongelmien vuoksi, tällainen oikeudellinen seuraus lienee kokonaan poissuljettu sitäkin suuremmalla syyllä tiedoksi annettavan asiakirjan osalta. Näin lienee myös ymmärrettävä se, että unionin tuomioistuin on tuomiossa Catlin Europe SE (49 kohta) lisäksi maininnut, ettei virheellisestä tiedoksiannosta voi myöskään seurata tiedoksi annettavan asiakirjan pätemättömyys.

Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen epäilyjä ZPO:n 1092a §:n sääntelyn suhteen voi puoltaa myös se seikka, että oikeudenkäynti- ja muiden kuin oikeudenkäyntiin liittyvien asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 25.11.2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1784 12 artiklan 5 ja 6 kohtaan sisältyy nykyisin säännöksiä puutteellisen tai virheellisen tiedoksiannon korjaamisesta, mutta niissä ei säädetä koko tiedoksiannon tai – kuten käsiteltävässä asiassa olisi – koko tiedoksi annettavan asiakirjan pätemättömyydestä.

IV.

Toinen ennakkoratkaisukysymys:

Jos tuomioistuin on, kuten nyt tarkasteltavassa tapauksessa, jo ilmoittanut, että eurooppalainen maksamismääräys on täytäntöönpanokelpoinen, ZPO:n 1092a §:n 2 momentissa säädetään, että tuomioistuin myös epää maksamismääräyksen täytäntöönpanon.

Mikäli unionin tuomioistuin pitää ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen yhteydessä ZPO:n 1092a §:n 1 momentissa käyttöön otetun kaltaista sääntelyä unionin oikeuden vastaisena, jätetään – suoraan sovellettaessa – myös ZPO:n 1092a §:n 2 momenttiin sisältyvää sääntelyä soveltamatta. Siinä nimittäin edellytetään, että tuomioistuin on hyväksynyt 1 momentin mukaisen hakemuksen, ja säädetään – sinänsä johdonmukaisesti, joskin mahdollisesti ainoastaan toteavasti –, että siinä tapauksessa tuomioistuimen on myös evättävä eurooppalaisen maksamismääräyksen täytäntöönpano.

Mikäli unionin tuomioistuin katsoo, ettei ZPO:n 1092a §:n 1 momenttia voida soveltaa, ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle herää kuitenkin kysymys, voitaisiinko ZPO:n 1092a §:n 2 momentin mukaisen kansallisen muutoksenhakukeinon yhteydessä analogisesti – erikseen – katsoa, että maksamismääräyksen täytäntöönpano evätään. Myös tämä herättää kuitenkin epäilyjä. Unionin tuomioistuin on tuomiossaan *eco cosmetics* ja *Raiffeisenbank St. Georgen* ainoastaan todennut, että tuomioistuinratkaisun on johdettava täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisen katsomiseen pätemättömäksi. Jos kansallinen tuomioistuin sitä vastoin analogisesti ZPO:n 1092a §:n 2 momentin nojalla katsoisi, että maksamismääräyksen täytäntöönpano on evättävä, tämä olisi sanamuodon mukaan pysyvästi esteenä täytäntöönpanolle, vaikka mahdollisia ovat tilanteet, joissa eurooppalainen maksamismääräys voidaan panna täytäntöön sen jälkeen, kun tiedoksianto on tehty uudelleen pätevästi.

V.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys:

Tuomioissa *Henderson* ja *Catlin Europe SE* unionin tuomioistuin on todennut, että jos tiedoksianto osoittautuu pätemättömäksi, tuomioistuimen on tehtävä tiedoksianto tai sen puuttuva osa jälkikäteen.

Nyt tarkasteltavassa tapauksessa eurooppalaisen maksamismääräyksen tiedoksianto 26.7.2019 oli, kuten edellä todettiin, ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksen mukaan pätemätön. Vastaja on 1.3.2021 päivätyllä kirjeellään paitsi käyttänyt ZPO:n 1092a §:n mukaiseksi hakemukseksi tulkittavaa muutoksenhakukeinoa myös antanut eurooppalaista maksamismääräystä koskevan vastineen. Kyseisenä ajankohtana vastineen antamista koskeva määräaika ei ollut vielä alkanut kulua. Tuomioistuin ei kuitenkaan ole antanut maksamismääräystä jälkikäteen virallisesti tiedoksi vastaajalle, koska se oli tietoinen siitä jo täytäntöönpanomenettelyn perusteella. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin tiedustelee kolmannella ennakkoratkaisukysymyksellä, voiko vastaja antaa

pätevästi vastineen olemassa olevaan eurooppalaiseen maksamismääräykseen jo ennen kuin se on annettu sille joka suhteessa pätevästi tiedoksi.

Sen mukaan asiaa on selvennettävä, koska tuomiossa *eco cosmetics* ja *Raiffeisenbank St. Georgen* (42 kohta) unionin tuomioistuin on todennut, että ”asetuksen N:o 1896/2006 16 ja 17 artiklassa säädetyn vastustamismenettelyn soveltaminen ei ole mahdollista pääasioissa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa”. Unionin tuomioistuin totesi (49 kohdassa) lisäksi seuraavaa: ”Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetusta N:o 1896/2006 on tulkittava siten, että sen 16–20 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä ei ole sovellettava, jos ilmenee, että eurooppalaista maksamismääräystä ei ole annettu tiedoksi mainitun asetuksen 13–15 artiklassa vahvistettujen vähimmäisvaatimusten mukaisesti.”

Saksan oikeuskirjallisuudessa on näiden toteamusten perusteella osittain päätelty, että unionin tuomioistuin halusi tällä myös lausua, että vastaaja, jolle maksamismääräystä ei ole annettu vielä pätevästi tiedoksi, ei voi – vaikka onkin tietoinen sen olemassaolosta – myöskään vielä antaa siihen vastinetta varmuuden vuoksi ja säädetyn määräajan kuluessa.

Jos unionin tuomioistuimen tarkoituksena oli, kuten oikeuskirjallisuudessa osittain katsotaan, sulkea kyseisenä ajankohtana pois vastaajan oikeus antaa vastine, vastaajan menettelyllisiä oikeuksia rajoitetaan ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan kuitenkin niin laajasti, että asetuksessa N:o 1896/2006 ja muun muassa sen 16 artiklassa säädettyä oikeussuojaa kavennetaan tuntuvasti. Vastaaja, jolle eurooppalainen maksamismääräys on annettu tiedoksi ilman vaadittavaa käännoä mutta joka antaa varmuuden vuoksi jo siihen vastineen, voitaisiin näin ollen sen perusteella, että käännoä annetaan hänelle jälkikäteen vielä tiedoksi (tuomioissa *Henderson* ja *Catlin Europe SE* määritettyjen vaatimusten mukaisesti), ilman että hän – koska katsoo tehneensä sen jo pätevästi – antaa vastineen toisen kerran, tuomita lainvoimaisesti, koska hänen ensimmäistä vastinettaan kohdeltaisiin ikään kuin sitä ei olisi ylipäätään tehty.

Muissa eurooppalaista maksamismääräystä koskevissa menettelyissä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin menettelee nyttemmin – siihen, miten unionin tuomioistuimen mainittu ratkaisu on ymmärrettävä, liittyvän epäselvyyden vuoksi – siten, että jos täytäntöönpanon pätevydestä esitetään vastaväitteitä, se tekee tiedoksiannon varmuuden vuoksi jälkikäteen ja ohjeistaa samanaikaisesti vastaajaa siitä, että tämä voi varmuuden vuoksi antaa uuden vastineen vielä 30 päivän kuluessa, jolloin sille ei voi missään tapauksessa aiheutua oikeudellisia haittoja. Vastaaja ei nimittäin yleensä osaa itse ajatella, että hänen on annettava vastine uudelleen tiedoksiannon täydentämisen jälkeen, vaikka hän oli antanut vastineen jo aiemmin. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen käsityksen mukaan se, voiko vastaaja puolustautua tehokkaasti eurooppalaista maksamismääräystä vastaan, ei kuitenkaan voi riippua sattumasta eli siitä, esittääkö tuomioistuin tämän ohjeen ja/tai annetaanko vastine sitten tosiasiallisesti vielä kerran määräajassa.

Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin tiedusteleekin, myös tästä oikeuskirjallisuudessa käydyn näkemystenvaihdon perusteella, oliko unionin tuomioistuimen tarkoituksena edellä mainitun tuomion 42 ja 49 kohdassa katsoa, ettei vastaajalla ole oikeutta antaa vastinetta ennenaikaisesti.

Mikäli unionin tuomioistuin tulee siihen tulokseen, että tässä tilanteessa vastine voidaan antaa määräajassa jo ennen pätevää tiedoksiantoa, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo näin ollen pääasian osalta, että – mikäli ennakkoratkaisukysymyksissä 1 ja 2 tarkasteltu maksamismääräys on pätevä mutta sen täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen on kumottava – se voi siirtää asian käsittelyn tämän jälkeen asetuksen N:o 1896/2006 17 artiklan nojalla suoraan kansalliselle tuomioistuimelle, ilman että tiedoksianto on tehtävä jälkikäteen ja vastaajan on annettava uusi vastine.

VI.

Asiaa käsittelevä tuomioistuin on SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan perusteella velvollinen esittämään unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön. ZPO:n 1092a §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaan Amtsgericht Weddingin – joka on eurooppalaisen maksamismääräyksen antamiseen toimivaltainen saksalainen tuomioistuin – päätöksiin ei nimittäin voida hakea muutosta.

[– –]